

Arkeologisk förundersökning

Vallentuna 524

Vallentuna-Åby 1:94, Vallentuna socken och kommun, Uppland

Rapport 2007:20

Kjell Andersson

Arkeologisk förundersökning

Vallentuna 524

Vallentuna-Åby 1:94, Vallentuna socken
och kommun, Uppland

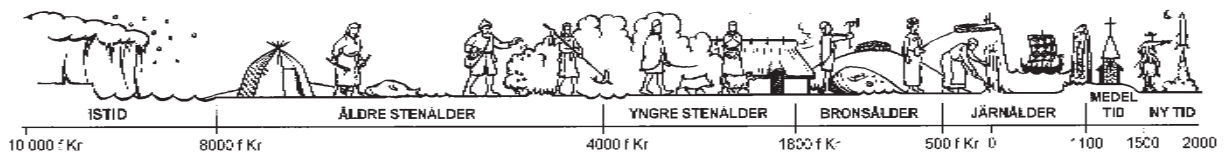
Rapport 2007:20

Kjell Andersson

Rapporten finns i PDF-format på adressen
www.lansmuseum.a.se

Tel 08-586 194 02 Fax 08-32 32 72
Sickla Industriväg 5B
131 34 Nacka
Hemsida: stockholms.lans.museum/

Tidaxel: Mats Vänehem

© Stockholms läns museum
 Produktion: Stockholms läns museum
 Redaktionell bearbetning: Göran Werthwein
 Produktion av planer: Kjell Andersson
 Allmänt kartmaterial: Lantmäteriverket. Medgivande 97.0133
 Stockholm 2007

Innehåll

Sammanfattning	6
Bakgrund	6
Topografi och fornlämningsmiljö.....	6
Syfte och metod.....	6
Resultat	7
Diskussion och arkeologisk potential	7
Referenser.....	7
Administrativa uppgifter	8
Bilagor	
Bilaga 1. Ekonomiska kartan	9
Bilaga 2. Schaktplan.....	10
Bilaga 3. Schakt- och ruttatabell.....	11

Sammanfattning

Stockholms läns museum har efter beslut från Länsstyrelsen i Stockholms län utfört en förundersökning av fornlämning RAÄ 524 i Vallentuna socken och kommun. Förundersökningen utfördes den 18-19 juni 2007 på uppdrag av Vallentuna kommun, Samhällsbyggnadsförvaltningen.

Fornlämningen utgjordes av en fyndplats för ett kvartavslag och ett bergartsavslag vilken hade påträffats i samband med en arkeologisk utredning några år tidigare. Inga ytterligare fynd påträffades vid förundersökningen.

Bakgrund

Fornlämningen Vallentuna 524 framkom i samband med en arkeologisk utredning 2004. Vid utredningen, som utfördes av Stockholms läns museum, påträffades ett kvartavslag respektive ett avslag av bergart i två av fyra provgropar som grävdes i området (Björk 2004, Obj 4). Fornlämningen registrerades som en fyndplats, men denna har i FMIS felaktigt blivit markerad ca 60 meter nordöst om dess egentliga läge.

Stockholms läns museum har efter beslut från Länsstyrelsen i Stockholms län (dnr 431-07-53231) utfört en förundersökning av fyndplatsen då området där den är belägen planeras att bebyggas. Undersökningen utfördes den 18-19 juni 2007 på uppdrag av Vallentuna kommun, Samhällsbyggnadsförvaltningen.

Topografi och fornlämningsmiljö

Fyndplatsen är belägen i skogsmark strax öster om Vallentuna IP och i en svag västsluttning ca 35 m ö h. Markslaget utgörs huvudsakligen av svallgrus och morän.

Det finns endast ett fåtal kända lämningar från stenålder inom Vallentuna socken. I samband med den ovannämnda utredningen påträffades bl.a. också en slagplats för kvarts och en boplatsyta ca 400 m SV om den nu aktuella fyndplatsen (Björk 2004, Obj 3). Lämningarna, som förundersöktes 2005 (Grusmark & Sillén 2006) och slutundersöktes 2007 (Werthwein i manus), har preliminärt daterats till tidigneolitikum. En boplats från tidigneolitikum har också undersökts vid Lilla Gävsjö drygt 3 km söder om Vallentuna IP (Graner 2004). Även vid Bällsta (RAÄ 494. 537), Okvista (RAÄ 538) och Västanberga (RAÄ 488) har boplatsindikerande fynd, främst i form av slagen kvarts, framkommit i samband med arkeologiska utredningar. I övrigt är endast enstaka äldre lösfynd av stenxor kända från socknen.

Syfte och metod

I syfte att fastställa fornlämningens karaktär och utbredning grävdes sökschakt med maskin i området för fynden. Schakten rensades för hand med skärslev och fyllhacka. Totalt grävdes tio schakt med en sammanlagd yta av ca 130 m² och i nio av dessa

grävdes totalt tio provrutor (totalt 9,25 m²). Provrutorna grävdes i minst tre stick á 0,05 meter. Samtliga schakt och provrutor mättes in med totalstation.

Resultat

Vid undersökningen framkom inga fynd eller andra spår efter mänskliga aktiviteter på platsen.

Diskussion och arkeologisk potential

Då inga ytterligare fynd eller andra lämningar påträffades vid förundersökningen kan platsen avskrivas som fornlämning. De två avslag som registrerades på platsen i samband med utredningen kan därmed kanske också ifrågasättas. Det är möjligt att dessa kan ha tillkommit genom naturliga processer och inte utgör restprodukter efter t.ex. redskapstillverkning.

Referenser

Björk, T. 2004. *Centrala Vallentuna*. Arkeologisk utredning inom vissa områden i centrala Vallentuna, Åby 1:126 m fl, Vallentuna socken och kommun, Uppland. Stockholms läns museum, Rapport 2004:34.

Graner, G. 2004. *Lilla Gävsjö – en tidigneolitisk boplats i ytterskärgården*. Arkeologisk undersökning. Väg 264. Uppland, Vallentuna socken, Bällsta 2:19, RAÄ 479. Dnr 421-3151-1997. UV Bergslagen, Rapport 2003:13.

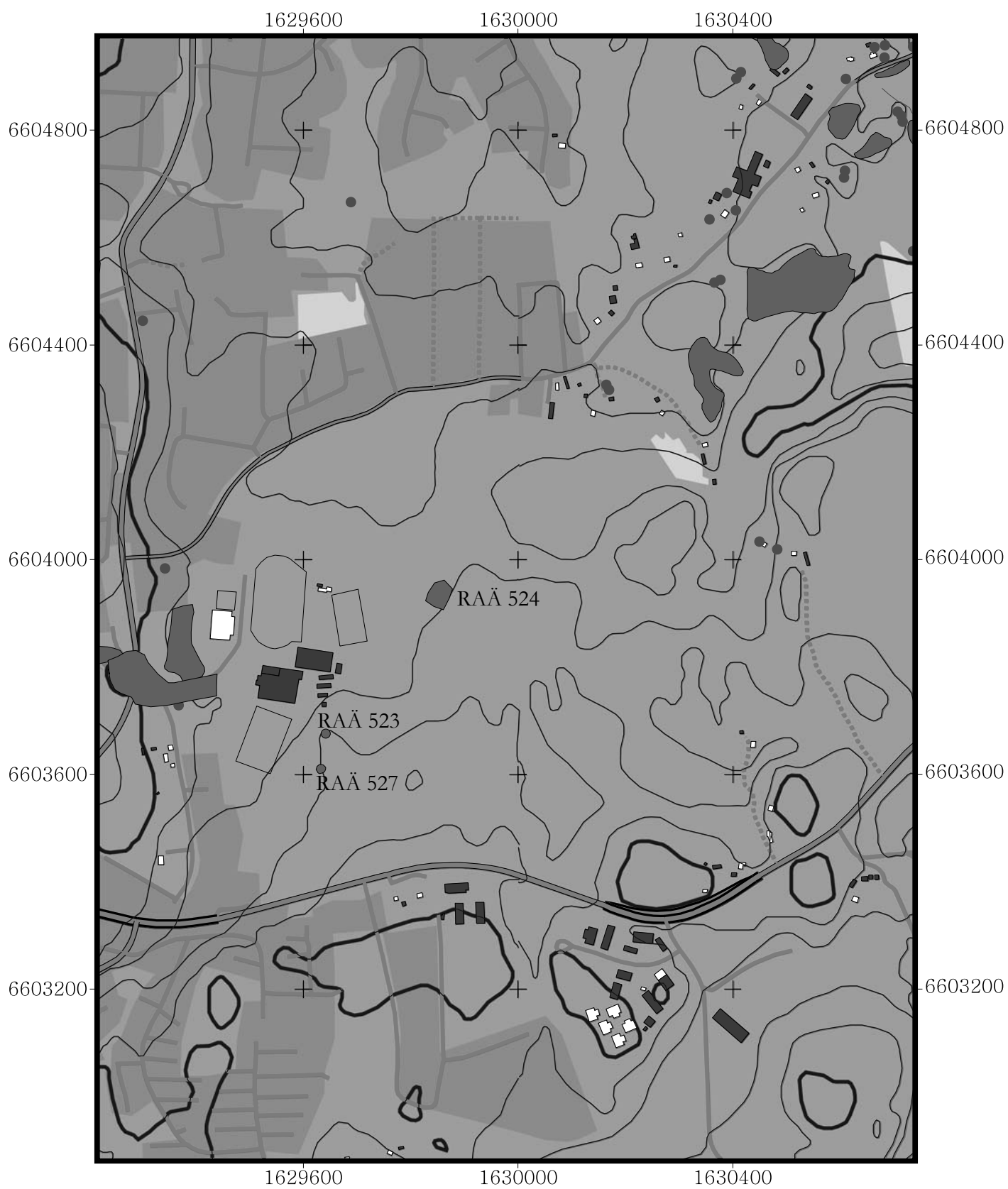
Grusmark, C. & Sillén, P. 2006. *Lämningar från stenålder till efterreformatorisk tid i centrala Vallentuna*. Arkeologisk förundersökning och slutundersökning. Uppland, Vallentuna socken, Vallentuna-Åby 1:94, RAÄ 521-523 och RAÄ 527. Riksantikvarieämbetet. Avdelningen för arkeologiska undersökningar. UV Mitt, Rapport 2006:8.

Werthwein, G. (manus) *Stenålder och bronsålder vid Vallentuna IP*. Stockholms läns museum, Rapport.

Administrativa uppgifter

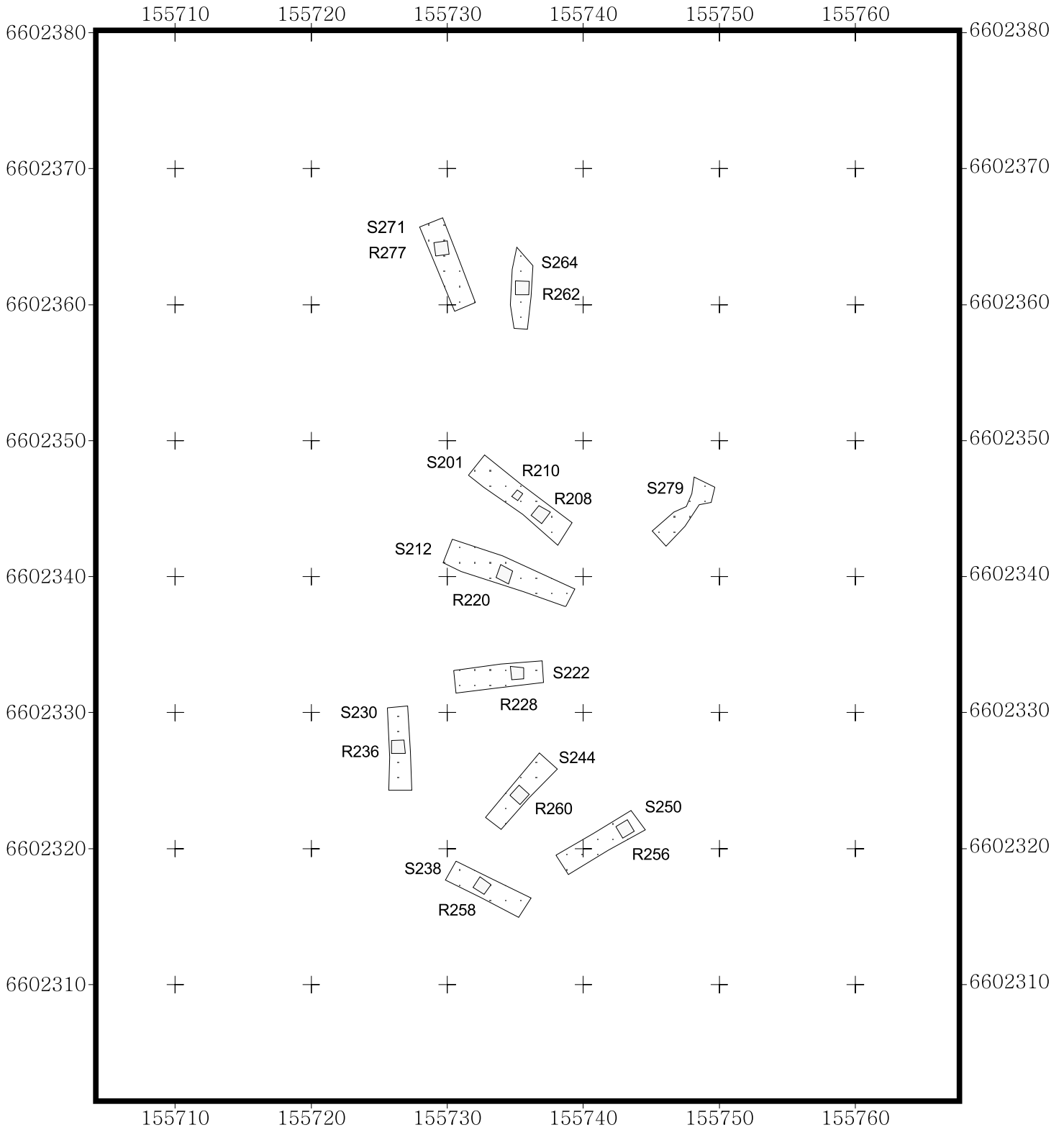
Länsstyrelsens dnr: *431-07-53231*
Stockholms läns museums dnr: *2007:087*
Landskap: *Uppland*
Kommun: *Vallentuna*
Socken: *Vallentuna*
Fastighet: *Vallentuna-Åby 1:94*
Fornlämning: *RAÄ 524, fyndplats*
Typ av undersökning: *Förundersökning*
Orsak till undersökningen: *Nybyggnation*
Koordinatsystem: *Ekonomiskt kartblad RH90,
Schaktplan SWEREF99*
Uppdragsgivare: *Vallentuna kommun,
Samhällsbyggnadsförvaltningen*
Undersökningsperiod: *18 – 19 juni 2007*
Projektledare: *Kjell Andersson
08-586 194 52, 076-526 94 52
kjell.andersson@lansmuseum.a.se*
Arkeologisk personal: *Kjell Andersson och Åsa Berger*
Rapportansvarig: *Kjell Andersson*
Arkivmaterial: *Förvaras på Stockholms läns museum*
Fynd: *Inga fynd påträffades*

Bilaga 1, Ekonomiska kartan skala 1:10 000, koordinatsystem RH 90

Bilaga 2, Schaktplan, koordinatsystem SWEREF99

Bilaga 3, Schakt- och ruttabell

Schakt	Area (m ²)	Beskrivning	Ruta	Area (m ²)	Beskrivning
201	16	8 x 2 m stort (NV-SÖ) och 0,1-0,2 m djupt. Torv och humuslagret var ca 0,1 m tjockt. Under detta vidtog sand som i väster övergick i mo. Schaktet rensades med skärslev.	208	1	Fyra stick á 0,05 m grävdes. Fyllningen utgjordes av sand och 0,05-0,1 m stora stenar.
			210	0,25	Tre stick á 0,05 m grävdes. Fyllningen utgjordes av mo.
212	20	10 x 2 m stort (VNV-ÖSÖ) och 0,1-0,2 m djupt. Torv och humuslagret var ca 0,1 m tjockt. Under detta vidtog stenig sand vilket i öster övergick i något stenig mo. Halva schaktet rensades med skärslev.	220	1	Tre stick á 0,05 m grävdes. Fyllningen utgjordes av mo.
222	14	7 x 2 m stort (V-O) och 0,1-0,2 m djupt. Torv och humuslagret var ca 0,1 m tjockt. Under detta vidtog sand. Schaktet rensades med skärslev.	228	1	Tre stick á 0,05 m grävdes. Fyllningen utgjordes av sand.
230	12	6,5 x 1,8-2 m stort (N-S) och 0,1-0,2 m djupt. Torv och humuslagret var ca 0,1 m tjockt. Under detta vidtog något stenig sand. Schaktet rensades med skärslev och fyllhacka.	236	1	Tre stick á 0,05 m grävdes. Fyllningen utgjordes av sand.
238	13	7 x 1,8 m stort (VNV-OSO) och 0,1-0,15 m djupt. Torv och humuslagret var ca 0,1 m tjockt. Under detta vidtog grusig sand. Schaktet rensades med skärslev.	258	1	Tre stick á 0,05 m grävdes. Fyllningen utgjordes av grusig sand.
244	12	6,5 x 1,8-2 m stort (NO-SV) och 0,1-0,15 m djupt. Torv och humuslagret var ca 0,1 m tjockt. Under detta vidtog sand. Schaktet rensades med skärslev och fyllhacka.	260	1	Tre stick á 0,05 m grävdes. Fyllningen utgjordes av grusig sand.
250	14	7 x 2 m stort (VSV-ONO) och 0,1-0,2 m djupt. Torv och humuslagret var ca 0,1 m tjockt. Under detta vidtog morän. Schaktet rensades med skärslev.	256	1	Tre stick á 0,05 m grävdes. Fyllningen utgjordes av morän.
264	11	6,5 x 1,5-2 m stort (N-S) och 0,05-0,2 m djupt. Torv och humuslagret var ca 0,1 m tjockt. Under detta vidtog stenig sand. Schaktet rensades med skärslev.	262	1	Tre stick á 0,05 m grävdes. Fyllningen utgjordes av grusig till stenig sand ovan mo.
271	14	7 x 2 m stort (NNV-SSO) och 0,1-0,15 m djupt. Torv och humuslagret var ca 0,1 m tjockt. Under detta vidtog sand. Södra delen av schaktet rensades med skärslev.	277	1	Tre stick á 0,05 m grävdes. Fyllningen utgjordes av sand övergående i grusig sand.
279	6	5 x 1-1,5 m stort (NÖ-SV) och 0,1-0,2 m djupt. Torv och humuslagret var ca 0,05-0,1 m tjockt. Fyllningen utgjordes 0,25-0,8 m stora stenar med sand emellan. Två stenfria ytor, ca 1 m ² stora, rensades med skärslev.			